

Brüssel, 19. märts 2026
(OR. en)

EUCO 2/26

CO EUR 2

MÄRKUS

Saatja:	Euroopa Ülemkogu eesistuja
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Euroopa Ülemkogu kohtumine (19. märts 2026) - Ukraina

Euroopa Ülemkogu arutas viimatisi arenguid seoses Ukrainaga. Käesolevas dokumendis esitatud tekst sai 25 riigipea või valitsusjuhi kindla toetuse.

UKRAINA

1. Euroopa Ülemkogu pidas arvamuste vahetuse Ukraina presidendi Volodõmõr Zelenskõiga.
2. Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja viienda aasta hakul kinnitab Euroopa Ülemkogu taas oma jätkuvat kindlat ja vankumatut toetust Ukraina sõltumatusesele, suveräänsusele ja territoriaalsele terviklikkusele Ukraina rahvusvaheliselt tunnustatud piirides. Euroopa Liit jätkab sarnaselt meeletatud partnerite ja liitlastega koordineeritult Ukrainale ja Ukraina rahvale ulatusliku poliitilise, rahalise, majandusliku, humanitaar-, sõjalise ja diplomaatilise toetuse andmist.
3. Euroopa Ülemkogu tunnustab Ukraina rahva ja selle juhtide visadust, otsusekindlust ja vastupidavust Venemaa agressioonile vastu seismisel ja oma maa kaitsmisel. Ukraina on suutnud hoida oma positsiooni ja seista vastu Venemaa tohutule survele, laskmata Venemaal saavutada oma sõjalisi ja strateegilisi eesmärke. Selles kontekstis on kriitiliselt tähtis tagada, et Ukrainal oleks olemas eelarvelised ja sõjalised vahendid, et jätkuvalt teostada oma võõrandamatut õigust enesekaitsele ning Venemaa agressiooni vastu võidelda ja seda ära hoida.
4. Ukraina ja tema kodanike tulevik on Euroopa Liidus. Euroopa Ülemkogu väljendab heameelt Ukraina seni, kõige keerulisemates tingimustes, tehtud märkimisväärsete edusammude üle ning innustab tegema täiendavaid vajalikke reforme. Järgides komisjoni hinnangut ja võttes teadmiseks, et tehniline töö kõigi teemaplokkide avamiseks on nõukogus edenenu, kutsub Euroopa Ülemkogu nõukogu üles teemaplokkid kooskõlas laienemismetoodikaga ja saavutatust lähtumise põhimõttega viivitamata avama, alustades põhiküsimuste teemaplokkist.

5. Euroopa Ülemkogu rõhutab liidu tugevat toetust kõikehõlmavale, õiglasele ja püsivale rahule Ukrainas, mis tugineb ÜRO põhikirja põhimõtetele ja rahvusvahelisele õigusele ning mida toetavad kindlad ja usaldusväärsed julgeolekutagatised Ukraina jaoks. Euroopa Ülemkogu tervitab praeguseid diplomaatilisi jõupingutusi sõja lõpetamiseks ja toetab läbirääkimistel täielikult Ukrainat. Euroopa Ülemkogu kutsub Venemaad tungivalt üles nõustuma täieliku, tingimusteta ja kohese relvarahuga ning alustama sisulisi läbirääkimisi õiglase ja püsiva rahu saavutamiseks. Õiglase ja püsiva rahu aluseks on Ukraina sõltumatuse, suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse austamine. Piire ei tohi jõuga muuta, agressorit ei tohi premeerida ning tagada tuleb Ukraina pikaajaline julgeolek ja võime end kaitsta.
6. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid jätkavad aktiivset osalemist rahupüüdlustes kooskõlas Euroopa Liidu eesmärgiga edendada rahu, nagu on sätestatud aluslepingutes. Otsust, kuidas jõuda rahuni Ukrainas, ei saa teha ilma Ukrainata. Euroopa Liit teeb otsuseid küsimustes, mis kuuluvad tema pädevusse või mõjutavad tema julgeolekut.
7. Euroopa Liit ja liikmesriigid on valmis andma, eelkõige hea tahte koalitsiooni kaudu ja koostöös Ameerika Ühendriikidega, panuse kindlatesse ja usaldusväärsesse julgeolekutagatistesse Ukraina jaoks. See hõlmab toetust Ukraina võimele tõhusalt agressiooni ära hoida ja end kaitsta, seda ka pikas perspektiivis, muu hulgas Euroopa Liidu Ukrainat toetava sõjalise abi missiooni (EUMAM Ukraine) ja Ukrainas läbiviidava Euroopa Liidu nõuandemissiooni (EUAM Ukraine) kaudu. Euroopa Liidu ja liikmesriikide panus lähtub nende vastavatest pädevustest ja võimetest ning on kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

8. Euroopa Ülemkogu mõistab Venemaa teravalt hukka selle eest, et ta sihib süstemaatiliselt ja tahtlikult Ukraina tsiviil- ja energiataristut, eelkõige kütte- ja elektrisüsteeme. Ülemkogu väljendab heameelt ELi ja selle liikmesriikide ning rahvusvaheliste partnerite poolt Ukrainale antava energiatoetuse ning humanitaar- ja elanikkonnakaitseabi üle. Euroopa Ülemkogu kutsub üles tegema veelgi intensiivsemaid ELi jõupingutusi, mis on koordineeritud rahvusvaheliste partnerite jõupingutustega, et toetada Ukrainat tema energiasüsteemi kiireloomulisel parandamisel ning taastamisel ja selle vastupidavuse tugevdamisel.
9. Pärast oma 2025. aasta detsembri otsust anda Ukrainale 2026. ja 2027. aastaks 90 miljardi euro suurune toetuslaen väljendab Euroopa Ülemkogu heameelt selle üle, et kaasseadusandjad kiitsid laenu heaks, ning jääb ootama aprilli alguseks Ukrainale tehtavat esimest väljamakset. Sellega seoses kutsub ülemkogu samuti üles intensiivistama teavitustegevust kolmandate riikide suunal, et nad aitaksid vähendada seni püsivat 30 miljardi euro suurust Ukraina rahaliste vahendite puudujääki.
10. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui oluline on teha edasisi püsivaid jõupingutusi Ukrainale sõjalise toetuse andmiseks ning viivitamata kiirendada esmatähtsa varustuse, eelkõige õhutorjesüsteemide, laskemoona, droonide ja rakettide tootmist ja tarnimist, muu hulgas eesmärgiga aidata Ukrainal kaitsta oma energia- ja elutähtsat taristut. Sellega seoses on endiselt ülioluline arendada Ukraina kaitsetööstust, muu hulgas ELi ja Ukraina kaitsetööstuse koostöö kaudu.
11. Igasuguse sõjalise toetuse ja julgeolekutagatiste andmisel Ukrainale austatakse täielikult teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitikat ning võetakse arvesse kõigi liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuve.

12. Euroopa Liit jääb kindlaks oma otsusele, et survet Venemaale suurendatakse veelgi ja jätkatakse Venemaa sõjamajanduse nõrgestamist, et ta lõpetaks oma jõhkra agressioonisõja ja alustaks sisulisi läbirääkimisi rahu saavutamiseks. Euroopa Ülemkogu jääb ootama 20. sanktsioonide paketi kiiret vastuvõtmist. Ülemkogu kordab, kui oluline on veelgi vähendada Venemaa energiatulusid ja avaldada veelgi suuremat survet Venemaa pangandussüsteemile, ning tegi kokkuvõtte Venemaa varilaevastiku tegevuse ohjamiseks tehtud jõupingutustest. Venemaa varilaevastiku ärimudeli õõnestamiseks on vaja kogu ahelat hõlmavat lähenemisviisi, mis hõlmab muu hulgas tegelemist sellesse kuuluvate laevade põhjustatud märkimisväärsete keskkonna-, julgeoleku- ja meresõiduohutuse riskidega ühise lähenemisviisi abil. Sellega seoses kutsub Euroopa Ülemkogu liikmesriike üles tegema täiendavaid jõupingutusi ja võtma täiendavaid koordineeritud meetmeid. Ülemkogu rõhutab samuti, et on oluline jätkata sanktsioonide koordineerimist G7 ja teiste sarnaselt meelestatud partneritega, tugevdada olemasolevate meetmete jõustamist ja kõrvaldada lüngad ning tugevdada veelgi sanktsioonidest kõrvalehoidmise vastaseid meetmeid.
13. Euroopa Ülemkogu kutsub kõiki riike tungivalt üles lõpetama viivitamata Venemaale selle Ukraina-vastases agressioonisõjas igasuguse otsese ja kaudse abi andmise, eelkõige kahesuguse kasutusega kaupade ja nende osade tarnimise. Eelkõige mõistab ülemkogu teravalt hukka KR DV relvajõudude siirmise Ukraina-vastasesse sõtta ning muu hulgas Iraani, Valgevene ja KR DV jätkuva sõjalise toetuse.
14. Euroopa Ülemkogu kutsub Venemaad ja Valgevenet taaskord tungivalt üles tagama viivitamatult kõigi ebaseaduslikult väljasaadetud ja ümberasustatud Ukraina laste ja muude tsiviilisikute turvalise ja tingimusteta Ukrainasse tagasipöördumise. Rahu suunas liikumise juurde peavad kuuluma ka muud humanitaartegevusega seotud jõupingutused ja usalduse suurendamise meetmed, eelkõige sõjavangide vahetamine ja tsiviilisikutest kinnipeetavate tagasipöördumine.

15. Euroopa Ülemkogu kinnitab ka veel kord ELi pühendumust sellele, et tagatakse täielik vastutusele võtmine Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõjaga seoses toime pandud sõjakuritegude ja muude raskeimate kuritegude eest. Sellega seoses kutsub Euroopa Ülemkogu üles tegema pidevaid jõupingutusi Euroopa Nõukogu raamistikus, et Ukraina-vastaste agressioonikuritegude erikohus saaks oma tööd alustada ja loodaks Ukraina kahjunõuete rahvusvaheline komisjon.
16. Euroopa Ülemkogu toonitab võimalikku ohtu, mida kujutavad ELi sisejulgeolekule Venemaa endised võitlejad, kes on osalenud Ukraina-vastases agressioonis, ja kutsub komisjoni üles esitama nõukogule selle teema käsitlemise võimalike viiside hinnangu, ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust selles valdkonnas.
17. Euroopa Ülemkogu pöördub selle küsimuse juurde tagasi oma järgmisel kohtumisel.
